

Bruselj, 29. oktober 2026
(OR. en)

15163/26

DEVGEN 178	COEST 806
ACP 106	SAN 745
RELEX 1432	GENDER 163
MIGR 334	CLIMA 602
SUSTDEV 89	ENER 723
COHOM 142	MAMA 262
COAFR 354	MOG 231
COASI 201	NDICI 23
DIGIT 283	COWEB 140
COLAC 140	

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	29. oktober 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 588 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Letno poročilo 2026 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v letu 2025

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 588 final.

Priloga: COM(2026) 588 final



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.10.2026
COM(2026) 588 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**Letno poročilo 2026 o izvajanju instrumentov Evropske unije za zunanje delovanje v
letu 2025**

{SWD(2026) 324 final}

Kazalo

PREDGOVOR.....	2
GLOBALNE ZAVEZE.....	4
Odziv EU na vojno agresijo Rusije proti Ukrajini.....	4
Evropska unija: svetovni akter	4
Strategija Global Gateway	6
Humanitarna pomoč	6
TEMATSKI PREGLED	8
Človekov razvoj	8
Prehod na čisto energijo in odpornost proti podnebnim spremembam.....	8
Digitalizacija, znanost, tehnologija, inovacije in infrastruktura	9
Trajnostna rast in delovna mesta	10
Migracije in prisilno razseljevanje.....	11
Demokratsko upravljanje ter človekove pravice, mir in varnost.....	11
SVETOVNI VPLIV.....	13
Podsaharska Afrika.....	13
Azija in Pacifik	13
Ameriki in Karibi.....	14
Širitev EU (Zahodni Balkan, Turčija, Ukrajina, Republika Moldavija, Gruzija).....	15
Evropsko sosodstvo.....	16
Evropsko vzhodno sosodstvo	16
Evropsko južno sosodstvo ter Bližnji vzhod in zalivska regija	16
Čezmorske države in ozemlja.....	17

PREDGOVOR

Leto 2025 je bilo zaznamovano s korenitimi in pogosto nepredvidljivimi spremembami po svetu. Državljeni so vse bolj čutili posledice trenutnih vojn v sosedstvu. Vojna agresija Rusije proti Ukrajini se je še naprej širila v Evropsko unijo, pri čemer se je povečalo število hibridnih kampanj, namenjenih spodkopavanju evropske varnosti. Zaradi vse bolj nestabilnih razmer je morala Evropska unija še naprej prevzemati večjo odgovornost za svojo varnost in obrambo, proaktivno braniti svoje interese po vsem svetu ter okrepiti prizadevanja za reševanje svetovnih izzivov, varstvo človekovih pravic in krepitev multilateralizma.

EU je postopoma preusmerila svoj pristop k ustvarjanju vzajemno koristnih enakopravnih partnerstev za izpolnitev dvojnega cilja, tj. krepitev odpornosti in avtonomije na mednarodni ravni in doma. Ključno orodje teh prizadevanj je strategija Global Gateway. Prek te strategije lahko EU svoja sredstva usmeri tja, kjer lahko največ prispevajo k trajnostnemu razvoju, hkrati pa varuje svoje interese. Učinek je bil oprijemljiv tako z vidika obsega kot kakovosti izvedenih pobud.

Da bi se čim bolj povečal vpliv EU po svetu ter čim bolj izkoristili viri in spretnosti v EU, so institucije EU, države članice EU in finančne institucije v celoti sprejele koncept sodelovanja kot Ekipa Evropa. Ta pristop je zdaj sestavni in osrednji del nabora orodij za zunanje delovanje, in sicer tako v okviru strategije Global Gateway, v nestabilnih okoljih, prek humanitarne pomoči in civilne zaščite kot tudi z večstranskim sodelovanjem. Mreža delegacij EU ima še naprej ključno vlogo pri zagotavljanju močne in usklajene prisotnosti na terenu, pri čemer tesno sodelujejo z državami članicami in evropskimi finančnimi institucijami v okviru pristopa Ekipa Evropa.

Zunanje delovanje EU v letu 2025 je mogoče razdeliti na štiri stebre, ki se vzajemno krepijo: obramba miru in varnosti, spodbujanje širitve, varovanje blaginje, gospodarske varnosti in odpornosti ter krepitev multilateralizma in svetovne solidarnosti. Instrumenti za zunanje delovanje EU so še naprej združevali hiter, prožen in celosten način odzivanja na krize in geopolitične prerese z najvišjimi standardi dobrega finančnega poslovanja.

V tem poročilu so opisana prizadevanja EU in njenih držav članic v zvezi z vsemi štirimi stebri, vključno s prizadevanji za krepitev partnerstev v skladu z našimi evropskimi vrednotam ter našimi ukrepi na številnih področjih, in sicer od izkoreninjenja revščine in trajnostnega razvoja do proste trgovine, varnosti, miru in stabilnosti, migracij, spodbujanja človekovih pravic, enakosti spolov in opolnomočenja žensk, zaščite demokracije in pravne države ter lajšanja trpljenja. Pobude EU so podpirale tudi partnerske države v boju proti podnebnim spremembam in pri varstvu biotske raznovrstnosti, kar priča o njenih nadaljnjih prizadevanjih, da izpolnjuje svoje globalne zaveze.

Evropska unija je najmočnejša, ko stopimo skupaj. Zato je skupaj z našim celovitim portfeljem projektov in zunanjih instrumentov bistvenega pomena nadaljnje razvijanje ter doseganje trdnih in trajnostnih rezultatov s pristopom Ekipa Evropa..



Visoka predstavnica
/podpredsednica
KAJA KALLAS
Zunanje zadeve in
varnostna politika



Komisarka
DUBRAVKA ŠUICA **MARTA KOS**
Sredozemlje



Komisarka
JOZEF SÍKELA
Širitev



Komisar
HADJA LAHBIB
Mednarodna
partnerstva

Komisarka
Enakost,
pripravljenost in
krizno upravljanje

GLOBALNE ZAVEZE

Odziv EU na vojno agresijo Rusije proti Ukrajini

Obsežna vojna agresija Rusije proti Ukrajini je še naprej razlog za trpljenje ljudi, obsežno razseljevanje in uničevanje kritične civilne in energetske infrastrukture velikih razsežnosti, obenem pa spodkopava evropsko in svetovno varnostno ureditev ter večja prehransko, energetska in gospodarsko ranljivost daleč onkraj regije.

Do konca leta 2025 so EU in države članice Ukrajini zagotovile skupno podporo v višini približno 193,3 milijarde EUR, od tega 69,3 milijarde EUR vojaške podpore, več kot 103,3 milijarde EUR finančne, gospodarske in humanitarne podpore, 3,7 milijarde EUR iz prihodkov, povezanih z imobiliziranimi ruskimi sredstvi, ter 17 milijard EUR za pomoč ljudem, ki bežijo pred vojno.

Osrednji steber odziva EU v letu 2025 je bil instrument za Ukrajino, namenski instrument v višini do 50 milijard EUR za zagotavljanje predvidljive in prožne podpore za okrevanje, obnovo in modernizacijo Ukrajine, ki nepovratna sredstva in posojila, povezana z reformami, združuje z naložbenim delom, tj. naložbenim okvirom za Ukrajino, s podporo EU v višini 9,5 milijarde EUR, namenjenim mobilizaciji do 40 milijard EUR javnih in zasebnih naložb. Do konca leta 2025 je bilo v tem okviru programom, ki podpirajo mala podjetja, skupnosti, ki jih je prizadela vojna, kritično infrastrukturo ter zeleni in digitalni prehod, dodeljenih do 6,9 milijarde EUR.

Leta 2025 je EU na podlagi zavez voditeljev skupine G7 in predloga Komisije sprejela in izplačala sveženj finančne pomoči, ki ga je sestavljalo posojilo v okviru izredne makrofinančne pomoči v višini 18,1 milijarde EUR. V okviru svežnja se mehanizem sodelovanja pri posojilih financira iz izrednih prihodkov, ki izhajajo iz imobiliziranih ruskih državnih sredstev. Poleg tega so se države članice decembra 2025 dogovorile, da bodo Ukrajini za leti 2026 in 2027 zagotovile posojilo v višini 90 milijard EUR, ki bo temeljilo na zadolževanju EU, podprtem z manevrskim prostorom proračuna EU.

EU je med letom 2025 sprejemala dodatne svežnje omejevalnih ukrepov (sankcij), da bi omejila zmožnost Rusije za vojskovanje in oslabil njene gospodarske temelje, na primer z omejevanjem njenega dostopa do bojnih tehnologij in njenih prihodkov iz energije.

Sankcije in ukrepi za zmanjšanje odvisnosti od ruskih fosilnih goriv so še eno ključno področje odziva EU, saj sta časovni načrt REPowerEU in povezana zakonodaja EU močno zmanjšala uvoz iz Rusije v EU.

Ukrajina ostaja največja operacija doslej v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite, pri čemer je Center za usklajevanje nujnega odziva obravnaval 39 posodobljenih prošenj Ukrajine za pomoč. Samo v letu 2025 je EU zagotovila 220 milijonov EUR humanitarne pomoči za lajšanje trpljenja ukrajinskega prebivalstva. Direktiva o začasni zaščiti ljudi, ki bežijo pred vojno, je bila podaljšana do marca 2027.

Evropska unija: svetovni akter

Leta 2025 je EU delovala v vse bolj napetem in zapletenem mednarodnem okolju, ki so ga zaznamovali vojna v bližini njenih meja, stopnjevanje regionalnih konfliktov, motnje na trgovinskih poteh, zaostrovanje geopolitične in geoekonomske konkurence ter poglobljanje podnebnih in okoljskih kriz. Demokratično nazadovanje, kršitve mednarodnega prava, vključno s kršitvami človekovih pravic in mednarodnega humanitarnega prava, dezinformacije, tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje ter vse večji pritisk na multilateralni sistem in mednarodni red, ki temelji na pravilih, so še dodatno spodkopali svetovno stabilnost.

Odziv EU na razvoj svetovnih dogodkov v letu 2025 je temeljil na štirih stebrih, ki se vzajemno krepijo: obrambi miru in varnosti, spodbujanju širitve, varovanju blaginje in odpornosti s trajnostnimi in zanesljivimi gospodarskimi vezmi ter krepitvi multilateralizma in svetovne solidarnosti. Trajni mir, varnost in blaginja so odvisni od učinkovitega mednarodnega reda, ki temelji na pravilih.

Leta 2025 je EU dodatno pospešila izvajanje svoje varnostne in obrambne politike s celostnim pristopom k večplastnim varnostnim in obrambnim izzivom, ohranjanjem močne vojaške podpore Ukrajini, krepitvijo svoje vloge prek misij v okviru skupne varnostne in obrambne politike ter evropskega mirovnega instrumenta, povečanjem odpornosti proti hibridnim in kibernetiskim grožnjam ter krepitvijo partnerstev na področju varnosti in obrambe.

Unija je priznala, da se soodvisnost vse bolj uporablja kot orožje, zato si je leta 2025 prizadevala zmanjšati kritične odvisnosti ter hkrati ohraniti odprto trgovino, ki temelji na pravilih. EU je načrtala proaktivnejši in učinkovitejši pristop za krepitev svoje gospodarske varnosti¹. Ob vse večjem pomenu gospodarske varnosti in odpornosti v zunanjem delovanju si je EU prizadevala za zunanjo gospodarsko politiko, ki povezuje konkurenčnost, varnost in partnerstva; pri čemer je krepila svojo trgovinsko in partnersko agendo s ključnimi regijami in podobno mislečimi partnerji po svetu. Strategija Global Gateway je postala bistven okvir za uresničevanje te agende.

EU je okreplila svojo zavezanost multilateralizmu, svetovni solidarnosti ter varstvu človekovih pravic in humanitarnih načel, pri čemer si je prizadevala za obrambo in prilagoditev multilateralnega sistema na podlagi Ustanovne listine Združenih narodov (ZN), Agende 2030 in pakta ZN za prihodnost. Leta 2025 je dejavno podprla pobudo ZN80 generalnega sekretarja ZN, ki je priložnost za krepitev uspešnosti, stroškovne učinkovitosti in skladnosti ZN ter zagotavlja, da lahko ZN dosegajo rezultate v okviru svojih treh stebrov, ki so mir in varnost, človekove pravice ter razvoj.

EU je leta 2025 še povečala pomen upravljanja oceanov kot strateške prednostne naloge svojega zunanjega delovanja, tudi z zagovarjanjem celovitosti Konvencije ZN o pomorskem mednarodnem pravu kot pravnega okvira za vse dejavnosti, povezane z oceani. Na tretji konferenci ZN o oceanih je EU predložila več kot 50 prostovoljnih zavez v vrednosti skoraj ene milijarde EUR, da bi mobilizirala mednarodno skupnost za pospešitev ukrepov na področju oceanov, zlasti za začetek veljavnosti sporazuma ZN o odprtem morju.

EU in njene države članice so bile leta 2025 z 82,5 milijarde EUR še vedno največje donatorke uradne razvojne pomoči, kar glede na predhodne podatke OECD predstavlja 48 % svetovne uradne razvojne pomoči². Podatki kažejo znatno zmanjšanje skupne uradne razvojne pomoči, predvsem zaradi drastičnega umika ZDA.

S prizadevanji za tesnejše usklajevanje zunanjega in kohezijskega financiranja EU je bil narejen pomemben korak naprej z objavo prvih razpisov za projekte za reševanje izzivov, ki so skupni najbolj oddaljenim regijam EU, čezmorskim državam in ozemljem ter državam nečlanicam EU, ki sodelujejo v programih Interreg.

¹ JOIN(2025) 977.

² Svetovna uradna razvojna pomoč je tukaj opredeljena kot uradna razvojna pomoč, o kateri skupaj poročajo EU kot celota in vse druge države donatorke.

Strategija Global Gateway

EU je dodatno razširila strategijo Global Gateway, tj. svojo svetovno naložbeno strategijo za vzpostavitev vzajemno koristnih partnerstev ter mobilizacijo javnih in zasebnih sredstev za premostitev svetovne naložbene vrzeli in podporo izvajanju Agende 2030 in ciljev trajnostnega razvoja.

Do leta 2025 so EU, njene države članice in evropske finančne institucije mobilizirale več kot 306 milijard EUR naložb v okviru strategije Global Gateway, kar je precej preseгло cilj za leto 2027 v višini 300 milijard EUR. Pristop Ekiye Evropa je med letom 2025 ostal ključen za usklajeno izvajanje naložbenih svežnjev z velikim učinkom.

Naložbeno vozlišče strategije Global Gateway³ za podsaharsko Afriko, Latinsko Ameriko in Karibe ter azijsko-pacifiško regijo je bilo vzpostavljeno oktobra 2025 kot osrednja platforma za poenostavitev in povečanje vključevanja zasebnega sektorja, ki podjetjem iz EU omogoča, da naložbene predloge predložijo prek nacionalnih ekip⁴ v državah članicah EU. Poslovna svetovalna skupina v okviru strategije Global Gateway je še naprej krepila sodelovanje z evropskim zasebnim sektorjem.

Pakt za Sredozemlje, sprejet oktobra 2025, zagotavlja nov politični okvir za strategijo Global Gateway v Severni Afriki in na Bližnjem vzhodu. Leta 2025 so bile odobrene naložbe v višini 662 milijonov EUR, s katerimi naj bi se mobiliziralo več kot sedem milijard EUR naložb, s čimer bi skupna pričakovana mobilizacija v južnem Sredozemlju med letoma 2021 in 2025 dosegla 30 milijard EUR. Na Zahodnem Balkanu, v Turčiji in v regiji vzhodnega sosedstva je bilo med letoma 2021 in 2025 mobiliziranih skoraj 40 milijard EUR pričakovanih naložb.

Humanitarna pomoč

Leta 2025 sta se humanitarna pomoč EU in civilna zaščita odzivali na izjemno velike potrebe po vsem svetu. EU je načelna donatorka, ki jo vodijo humanitarna načela človečnosti, nevtralnosti, nepristranskosti in neodvisnosti. EU in njene države članice zagotavljajo največji delež svetovnih humanitarnih sredstev (34 % v letu 2025), pri čemer je EU leta 2025 namenila več kot 2,57 milijarde EUR za humanitarno pomoč na podlagi potreb v 110 državah, skupaj z več kot 245 milijoni EUR za mehanizem Unije na področju civilne zaščite in povezane zmogljivosti.

Svetovna kriza lakote ostaja kritična. Za odziv na lakoto po svetu je bilo humanitarni pomoči pri preskrbi s hrano in hranili dodeljenih približno 600 milijonov EUR, in sicer v okoliščinah, v katerih se je 295 milijonov ljudi soočalo z akutno neustrezno prehransko varnostjo ter je bila lakota potrjena v Gazi in Sudanu.

Glavni vzroki današnje humanitarne krize so spopadi, negotovost in posledice podnebnih sprememb. V oboroženih spopadih so kršitve mednarodnega humanitarnega prava še vedno zelo razširjene. Evropska komisija je leta 2025 ob vse pogostejših kršitvah mednarodnega humanitarnega prava in vse večjih ovirah za načelen humanitarni dostop še naprej zagotavljala sredstva za ugodnejše okolje za načelno humanitarno pomoč in se zanj tudi zavzemala.

Zmogljivost za evropski humanitarni odziv, preimenovana v ReliefEU, je zagotavljala strateško logistično podporo prek operacij humanitarnega zračnega mostu, ustvarjanja zalog, skladiščenja in prevoznih storitev. Leta 2025 je ReliefEU v tesnem sodelovanju s humanitarnimi partnerji in

³ https://international-partnerships.ec.europa.eu/investment-hub_en?prefLang=sl&ettrans=sl.

⁴ Domači vsevladni mehanizmi usklajevanja za sodelovanje z zasebnim sektorjem.

mehanizmom Unije na področju civilne zaščite zagotavljal humanitarno pomoč v krizah in na območjih, prizadetih zaradi konfliktov, med drugim v Gazi, Sudanu, Demokratični republiki Kongo in Mjanmaru. Za operacije ReliefEU je bilo leta 2025 dodeljenih več kot 110 milijonov EUR, ob tem je bilo dostavljenih skupno 6 780 metričnih ton pomoči kot odziv na 20 kriz v 18 državah.

Zunanji vidiki civilne zaščite so sestavni del odziva EU na izredne razmere, saj dopolnjujejo humanitarno pomoč in razvojno sodelovanje z zagotavljanjem hitre, usklajene pomoči ob naravnih nesrečah in nesrečah, ki jih povzroči človek, po vsem svetu. Mehanizem Unije na področju civilne zaščite je bil na primer aktiviran ob izbruhu ebole v Demokratični republiki Kongo, ob hudih poplavah na Zelenortskih otokih in ob potresu z magnitudo 7,7 v Mjanmaru marca 2025.

TEMATSKI PREGLED

Človekov razvoj

Izkoreninjenje revščine ostaja v središču dela Komisije. Trenutno približno 10,3 % svetovnega prebivalstva živi pod pragom skrajne revščine, ki znaša 3 USD na dan. Med letoma 2021 in 2024 je bilo 8,1 % uradne razvojne pomoči, ki jo financira EU (več kot 26,6 milijarde EUR), namenjene neposredni podpori cilja trajnostnega razvoja 1 o izkoreninjenju revščine.

Humanitarni ukrepi na področju zdravja ostajajo bistveni za zaščito življenj in ohranitev razvojnih dosežkov. Leta 2025 je EU zdravstvu v okviru humanitarnih dejavnosti namenila rekorden znesek v višini približno 400 milijonov EUR, poudarek pa je bil na krepitvi zdravstvenih sistemov in pripravljenosti na epidemije, spodbujanju osnovnega in splošnega zdravstvenega varstva, vključno z zdravjem žensk, ter odzivu na zaostrovanje svetovnih razmer na področju financiranja zdravstva in vse večje potrebe v nestabilnih državah in državah, ki so jih prizadeli konflikti.

EU je utrdila svojo vlogo vodilne svetovne podpornice pri spodbujanju kakovostnega izobraževanja kot človekove pravice in gonila trajnostnega razvoja, pri čemer je podpirala ukrepe v približno 70 partnerskih državah. Program Erasmus+ je prispeval h krepitvi zmogljivosti in razvoju spretnosti s projekti sodelovanja z visokošolskimi ustanovami, ustanovami poklicnega izobraževanja in mladinskimi organizacijami (177,1 milijona EUR v letu 2025) ter s štipendijami za mobilnost osebja v visokošolskem izobraževanju in študentov (260,9 milijona EUR).

Leta 2025 je EU v svojem zunanjem delovanju dodatno utrdila enakost spolov kot medsektorsko prednostno nalogo v skladu z akcijskim načrtom EU za enakost spolov III⁵, med drugim z vključevanjem pristopa „od žensk za ženske“ v vse programe za osnovne potrebe in preživljanje v Afganistanu, ki jih financira EU, da bi s tem poskrbela, da pomoč dejansko doseže ženske in da imajo te dejavno vlogo v procesu izvajanja.

Skoraj polovica svetovnega prebivalstva nima dostopa do varno upravljanih sanitarnih storitev. EU je leta 2025 še naprej podpirala trajnostne dejavnosti na področju vode, sanitarne oskrbe in higiene v skladu z evropsko strategijo za odpornost v zvezi z vodo⁶, sprejeto leta 2025, vključno z dolgoročnimi naložbami v okviru strategije Global Gateway v približno 50 državah, pri čemer se je mobiliziral zasebni sektor, in prek humanitarne pomoči v krizah.

Prehod na čisto energijo in odpornost proti podnebnim spremembam

V skladu s Pariškim sporazumom, evropskim zelenim dogovorom⁷ in strategijo Global Gateway⁸ je EU še naprej podpirala partnerske države pri povečanju dostopa do trajnostne energije, razogljičenju in prilagajanju podnebnim spremembam. Zunanje delovanje je bilo usmerjeno v povečanje proizvodnje energije iz obnovljivih virov, izboljšanje energijske učinkovitosti in krepitev regionalne energetske povezljivosti, ob hkratnem preprečevanju ustvarjanja ali krepitve odvisnosti ter podpori odpornosti proti podnebnim spremembam in zmanjševanju tveganja nesreč.

⁵ JOIN(2020) 17; https://international-partnerships.ec.europa.eu/system/files/2021-01/join-2020-17-final_en.pdf

⁶ COM(2025) 280; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52025DC0280>

⁷ [Evropski zeleni dogovor – Evropska komisija](#).

⁸ JOIN(2021) 30; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021JC0030>

Izvajanje pobude za zeleno energijo Afrika–Evropa je še naprej prinašalo rezultate. EU je skupaj z Južno Afriko vodila tudi celoletno kampanjo⁹ za mobilizacijo naložb v energijo iz obnovljivih virov v Afriki, za katero je bilo zagotovljenih 15,5 milijarde EUR, od tega 15,1 milijarde EUR iz Ekipe Evropa.

EU je še naprej spodbujala krožna gospodarstva in urbana gospodarstva, gospodarna z viri. Ukrepi krožnega gospodarstva so bili leta 2025 podprti s svetovnimi pobudami v več kot 40 državah ter regionalnimi in nacionalnimi pobudami v več kot 80 dodatnih državah v Afriki, Aziji ter Latinski Ameriki in na Karibih, kar je prispevalo k bolj trajnostnim vzorcem proizvodnje in potrošnje. Poudarek ni bil več na dialogu o politikah temveč na reformah, partnerstvih in naložbah, ki partnerskim državam pomagajo zmanjšati pritiske na vire, ustvarjati kakovostna delovna mesta in krepiti vrednostne verige, hkrati pa omogočajo odporne gospodarske odnose z EU.

EU je okrepila ukrepanje na področju trajnostnih vrednostnih verig in vrednostnih verig brez krčenja gozdov. S programom DeSIRA+ in povezanimi agroživilskimi programi je podpirala vrednostne verige kakava, kave, indijskih oreščkov in „pozabljenih poljščin“, pri čemer je male kmete povezovala s trgi, izboljševala tla in spodbujala kmetijsko-gozdarski sistem.

Na področju kritičnih surovin je EU podpirala trajnostne, varne in odporne dobavne verige, vključno s projekti, ki prispevajo k referenčnim vrednostim Akta o kritičnih surovinah¹⁰ glede pridobivanja, predelave, recikliranja in diverzifikacije, ter vzpostavila namenski instrument za kritične surovine za povezovanje projektov z odjemalci in financerji.

Kot največji vir podnebnega financiranja za države v razvoju imajo EU in države članice vodilno vlogo pri mednarodnem podnebnem financiranju. Jamstva EFSD+ in mešano financiranje so na primer podpirala podnebne naložbe, tudi prek skladov Climate Investor, pri čemer se izvaja vsaj 50 infrastrukturnih projektov za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje. Svetovalno vozlišče EU za trajnostno financiranje je podprlo razvoj okvirov za zelene obveznice, da bi pomagalo mobilizirati zasebni kapital za naložbe, usklajene s podnebnimi cilji.

Digitalizacija, znanost, tehnologija, inovacije in infrastruktura

V drugi polovici leta 2025 je EU začela izvajati Skupno sporočilo o mednarodni digitalni strategiji za EU¹¹, sprejeto junija 2025, v katerem je predstavljena celovita vizija vzajemno koristne digitalne preobrazbe, podprta s celovito tehnološko poslovno ponudbo EU, ki združuje varno povezanost, zaupanja vredno umetno inteligenco, kibernetsko varnost, vesoljske storitve, zaupanja vredno digitalno infrastrukturo in digitalno javno infrastrukturo.

Digitalni projekti v okviru digitalnega stebra strategije Global Gateway so v vseh regijah podpirali in mobilizirali mednarodne raziskovalne in inovacijske ekosisteme ter deležnike, namenska vozlišča in platforme pa so podpirali izmenjavo znanja in tehnično strokovno znanje, kot je omrežje visokozmogljivostnega računalništva EU-Latinska Amerika in Karibi.

Trajnostni promet je ostal v središču zunanjega delovanja EU, ki podpira bolj zeleno in odpornejšo povezanost. V okviru 12 afriških prednostnih koridorjev, transkaspijskega prometnega koridorja, gospodarskega koridorja med Indijo, Bližnjim vzhodom in Evropo ter tistih v Aziji, Latinski Ameriki in

⁹ https://commission.europa.eu/topics/international-partnerships/global-gateway/energy-africa_en?prefLang=sl&etrans=sl

¹⁰ UL L, 2024/1252, 3.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj>.

¹¹ JOIN(2025) 140 z dne 5. junija 2025; <https://digital-strategy.ec.europa.eu/sl/library/joint-communication-international-digital-strategy-eu>.

na Karibih, pa tudi v regijah vzhodnega (npr. solidarnostni pasovi, ki Ukrajino in Moldavijo povezujejo z EU) in južnega sosedstva, različne naložbe zajemajo sektorje železniškega, cestnega in pomorskega prometa, mobilnosti v mestih, logistične infrastrukture in letalstva.

Strategija Global Gateway pomaga tudi razogljčiti globalni promet s ciljno usmerjenimi zelenimi naložbami in pobudami, kot so vodilna pobuda za trajnostna letalska goriva (z dejavnostmi po vsej Afriki in Indiji), globalni centri za sodelovanje na področju pomorske tehnologije ter pobuda za zelene ladijske koridorje in vozlišča, ki partnerske države podpirajo pri izvajanju podnebnih ciljev Mednarodne pomorske organizacije in Mednarodne organizacije civilnega letalstva.

Uveden je bil mehanizem za naložbe v zgodnjih fazah, da se podjetjem iz EU v zgodnjih fazah projektov na področju trajnostnega prometa, razvoja mest, energije in umetne inteligence zagotovijo nepovratna sredstva, s čimer se zmanjšajo z inovacijami povezana tveganja in pritegne dodatno financiranje.

Na multilateralni ravni je EU pospešila izvajanje globalnega digitalnega dogovora ZN ter odprto in konstruktivno sodelovala v globalnem dialogu o upravljanju umetne inteligence. Svetovni vrh o informacijski družbi je bil s pregledom ob svoji 20-letnici pomemben mejnik za globalno digitalno upravljanje.

Trajnostna rast in delovna mesta

Leta 2025 je EU spodbujala trajnostno in vključujočo gospodarsko rast z izboljšanjem poslovnega okolja in mobilizacijo zasebnih naložb za kakovostna delovna mesta prek strategije Global Gateway in evropske finančne arhitekture za razvoj. Zunanje delovanje je združevalo politični dialog, podporo proračunu in instrumente za delitev tveganja s ciljnim ukrepi za znanja in spretnosti, vrednostne verige in odgovorno poslovno ravnanje.

Sodelovanje z evropskim zasebnim sektorjem se je krepilo. Poleg naložbenega vozlišča strategije Global Gateway in poslovne svetovalne skupine v okviru strategije Global Gateway so poslovni forumi EU pomagali pri mreženju in sklepanju poslov med evropskimi podjetji in vladami partnerskih držav.

Z različnimi razvojnimi finančnimi institucijami je bilo leta 2025 podpisanih 20 novih jamstev EFSD+¹² v skupnem znesku, ki je presegel tri milijarde EUR, izvajanje pa se je začelo s 63 operacijami, podpisanimi v letu 2025. Operacije mešanega financiranja, odobrene leta 2025, naj bi ustvarile približno 18 milijard EUR naložb.

Programi izobraževanja in spretnosti (vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem, usmerjenim v priložnosti, ter visokošolskim izobraževanjem) so se vse bolj usklajevali s sektorji, ki se v okviru strategije Global Gateway obravnavajo prednostno; tako se je na primer v več afriških državah začelo izvajati šest novih projektov poklicnega izobraževanja in usposabljanja, usmerjenih v priložnosti, da bi se usposabljanje uskladilo s potrebami trga dela.

S sistematično uporabo označevalcev za vidik spola, invalidnost in neenakost je bilo mogoče zagotoviti, da se pri naložbah upoštevajo porazdelitveni učinki, spodbuja ekonomsko opolnomočenje in vključevanje žensk ter povezujejo zapostavljene skupnosti.

¹² Evropski sklad za trajnostni razvoj plus.

Migracije in prisilno razseljevanje

EU je v vseh regijah okrepila svoj pristop k migracijam, ki temelji na človekovih pravicah, s sprejetjem notranjih smernic in prilagojenih postopkov za izboljšanje zasnove, opredeljevanja, oblikovanja in spremljanja migracijskih ukrepov ter obravnave domnevnih kršitev. EU je svoja sredstva vse pogostejše uporabljala za spodbujanje svojih migracijskih ciljev s partnerskimi državami. S ključnimi partnerji je sodelovala v dialogih o strateških partnerstvih, ki so zajemali vse vidike migracij in prisilnega razseljevanja, podprte s sredstvi EU, v skladu z evropsko strategijo za upravljanje azila in migracij¹³.

Zaradi krepitve naših migracijskih partnerstev se je število nezakonitih prehodov zunanjih meja EU leta 2025 zmanjšalo na približno 179 000, kar je četrtno manj kot leta 2024, število prošenj za azil v Uniji pa se je leta 2025 prav tako zmanjšalo za približno 19 % v primerjavi z letom 2024, kar deloma odraža okrepljeno sodelovanje s partnerskimi državami. Na podlagi migracijskega partnerstva z Mavretanijo, sprejetega leta 2024, so bili na primer izvedeni vsi ukrepi iz svežnja podpore v višini 210 milijonov EUR, s čimer se je znatno okrepila zmogljivost Mavretanije za upravljanje migracij in prisilnega razseljevanja ter ustvarjanje gospodarskih priložnosti v prizadetih regijah. Ta sredstva so bila mobilizirana tudi v okviru pristopa prožnih pobud instrumenta NDICI, ki se znova izkazuje za ključnega pri spodbujanju sodelovanja na področju migracij.

EU je okrepila tudi prizadevanja proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi. Ukrepanje na svetovni ravni v zvezi s finančnimi in digitalnimi razsežnostmi tihotapljenja migrantov je prispevalo k svetovnemu zavezništvu za boj proti tihotapljenju migrantov in je bilo del svežnja financiranja v višini 78 milijonov EUR, napovedanega decembra 2025.

V okviru sedanjega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 je bilo zaščitenih ali je prejelo pomoč s podporo EU približno 5,8 milijona migrantov, beguncev, notranje razseljenih oseb in članov gostiteljskih skupnosti.

Leta 2025 je bilo približno 15 % proračuna za humanitarno pomoč namenjenega zaščiti z močnim poudarkom na beguncih in notranje razseljenih osebah v krizah v Ukrajini, Gazi, Sudanu, Siriji, Afganistanu in državah Afriškega roga. Približno 87 % sredstev za humanitarno pomoč je bilo leta 2025 dodeljenih projektom, ki so obravnavali potrebe prisilno razseljenih oseb. EU je ostala zavezana podpiranju preselitve in humanitarnega sprejema ter je še naprej podpirala mehanizem nujnih premestitev v Ruandi in instrument za podporo beguncem v Turčiji.

Demokratsko upravljanje ter človekove pravice, mir in varnost

Poleg številnih dvostranskih in regionalnih ukrepov je tematski program za mir, stabilnost in preprečevanje konfliktov v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa še naprej obravnaval preprečevanje konfliktov in vzpostavitev miru ter se spopadal s svetovnimi in nadregionalnimi grožnjami¹⁴. Do konca leta 2025 se je izvajalo 78 ukrepov na področju preprečevanja konfliktov, vzpostavitve miru in pripravljenosti na krize. Dodatnih 18 novih ukrepov je obravnavalo vprašanja o svetovnem miru in varnosti, sprejetih pa je bilo 14 novih ukrepov v zvezi s svetovnimi grožnjami.

Boj proti terorizmu in preprečevanje nasilnega ekstremizma sta se okrepila z instrumenti, kot je instrument EU-ZN za boj proti globalnim terorističnim grožnjam¹⁵, ki je zagotovil ciljne svežnje podpore

¹³ Evropska strategija za upravljanje azila in migracij (COM(2026) 45 final).

¹⁴ <https://science4peace.jrc.ec.europa.eu/#/Home/CET/Map>.

¹⁵ <https://www.un.org/counterterrorism/en/EU-UN-Global-Terrorism-Threats-Facility>.

med drugim Iraku, Uzbekistanu, Nigeriji in Somaliji, ter z delom na področju večstranskega pravosodnega sodelovanja z Ligo arabskih držav.

Podpora volitvam in njihovo opazovanje imata ključno vlogo pri spodbujanju mirnih, vključujočih in verodostojnih volilnih procesov. Leta 2025 so bile misije za opazovanje volitev v polni sestavi napotene v Bolivijo, Ekvador, Gvajano, Honduras, na Kosovo*, v Malavi in na Filipine; strokovne misije za volitve na Kosovo, v Irak in Surinam ter misije za spremljanje izvajanja priporočil v Kolumbijo, Gvatemalo, Kenijo in Lesoto, na Maldive ter v Nigerijo in Vzhodni Timor, s čimer so prispevale h krepitvi demokratičnih institucij, izgradnji zaupanja javnosti v volilne procese ter odvrčanju goljufij, ustrahovanja in nasilja.

V nestabilnih in zaradi konfliktov prizadetih okoljih je EU ohranila prožno in agilno vključenost ter je tesno sodelovala z lokalnimi partnerji, organizacijami civilne družbe ter mladinskimi in ženskimi organizacijami, da bi krepila odpornost in spodbujala mir po možnosti v okviru pristopa Ekipe Evropa. Globalne pobude za zaščito prostora civilne družbe, kot je „sistem EU za spodbudno okolje“, so spremljale trende in krepile zmogljivosti civilne družbe v 80 državah.

EU je okrepila svoj splošni pristop na področju varnosti in obrambe, tudi s pobudami, kot sta Pripravljenost do leta 2030 in instrument SAFE. Evropski mirovni instrument je ostal ključen za varnostni odziv EU, hkrati pa se je ohranilo načelo, da se odhodki za vojaške ali obrambne ukrepe financirajo zunaj proračuna EU. Misije in operacije skupne varnostne in obrambne politike so se poleg orodij za hitro odzivanje na krize izvajale v različnih regijah, da bi obravnavale neposredne in dolgoročne posledice konfliktov, tudi na Bližnjem vzhodu, v Afriki in sosedstvu. Sodelovanje EU s partnerji se je leta 2025 okrepilo s sklenitvijo partnerstev na področju varnosti in obrambe z Združenim kraljestvom in Kanado.

* To poimenovanje ne posega v stališča o statusu ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

SVETOVNI VPLIV

Podsaharska Afrika

Leta 2025 sta EU in Afrika še bolj utrdili svoje strateško partnerstvo, ki zajema trgovino, naložbe, mir in varnost, zeleni prehod ter digitalno preobrazbo. Skupna vizija za leto 2030¹⁶ je še naprej usmerjala sodelovanje, v središču katerega je bil naložbeni sveženj strategije Global Gateway Afrika–Evropa, hkrati pa je potekalo delo na področju miru, varnosti in upravljanja, migracij in mobilnosti ter učinkovitega multilateralizma. Tretje ministrsko srečanje Evropske unije in Afriške unije ter sedmi vrh Evropske unije in Afriške unije, ki sta potekala leta 2025 skupaj s poslovnim forumom AU–EU ter forumom organizacij civilne družbe in mladih, sta zaznamovala 25. obletnico partnerstva. EU in Organizacija afriških, karibskih in pacifiških držav sta okrepili svoje politično sodelovanje in si nadalje prizadevali za izvajanje Samojskega sporazuma.

Leta 2025 je EU ostala vodilna partnerica Afrike na področju trgovine, naložb, miru in varnosti ter vodilna pri zagotavljanju uradne razvojne pomoči, pa tudi ena vodilnih donatork humanitarne pomoči. Trgovina EU s to celino je dosegla 360 milijard EUR, kar predstavlja 33 % skupnega obsega trgovine z Afriko. Neposredne tuje naložbe EU so znašale 250 milijard EUR. Do konca leta 2025 je podpora EU afriškim državam prek evropskega mirovnega instrumenta znašala 400 milijonov EUR.

Podpora operacionalizaciji afriškega celinskega območja proste trgovine se je povečala s pomočjo pri olajševanju trgovine, carini in standardih. Pobuda za zeleno energijo Afrika–Evropa in kampanja „Širitev obnovljivih virov energije v Afriki“ sta razširili dejavnosti na področju energije iz obnovljivih virov in regionalnega povezovanja elektroenergetskih sistemov, vključno z nadgradnjami omrežij ter naložbami v sončno in vetrno energijo. Pobuda „NaturAfrica“ se je nadaljevala v šestih prednostnih habitatnih regijah, medtem ko so pobude Ekiye Evropa za čezmejno upravljanje voda in krožno gospodarstvo partnerskim državam pomagale pri prilagajanju podnebnim spremembam in izboljšanju vodne varnosti ter sistemov vode, sanitarne oskrbe in higiene.

Leta 2025 sta koridorja Lobito in Douala–N'Djamena, ki sta dva od vodilnih projektov strategije Global Gateway, pokazala, da lahko infrastruktura podpira širši gospodarski razvoj in odpornost, zlasti na neobalnih in ranljivih območjih. Izvajanje je uspešno zaradi prevzemanja velike odgovornosti s strani Afrike in usklajenega delovanja EU, afriških partnerjev, finančnih institucij in zasebnih vlagateljev.

Ta prizadevanja je dopolnjevala humanitarna pomoč: EU se je leta 2025 odzvala na največjo krizo razseljevanja na svetu v Sudanu (več kot deset milijonov notranje razseljenih oseb), pri čemer je v odziv na krizo namenila več kot 273 milijonov EUR (od tega več kot 161 milijonov EUR samo v Sudanu) in 157 milijonov EUR v Afriškem rogu za spoprijemanje s sušo, neustrezno prehransko varnostjo in razseljevanjem. EU je ostala dejavna tudi v osrednjem Sahelu, kjer je obravnavala prisilno razseljevanje, in na območju afriških Velikih jezer, kjer je zagotavljala zdravstveno oskrbo ob epidemijah in oboroženem nasilju.

Azija in Pacifik

V letu 2025 se je sodelovanje EU z Vzhodno Azijo, Jugovzhodno Azijo in Južno Azijo še naprej poglobljalo, s čimer se je utrjeval celovit regionalni pristop, določen v strategiji EU za sodelovanje v

¹⁶ https://www.consilium.europa.eu/media/54412/final_declaration-en.pdf.

indijsko-pacifiški regiji¹⁷, med drugim s spodbujanjem energetske povezljivosti in partnerstev za pravičen energetski prehod.

Vodilna pobuda strategije Global Gateway „Energetska povezanost v Južni Aziji“ kaže, kako EU s podpiranjem razvoja čezmejnega trga električne energije povezuje trajnostno rast, zeleni prehod in regionalno povezovanje.

Ključni mejnik strategije Global Gateway je bil podpis digitalnega koridorja EU–Afrika–Indija BlueRaman¹⁸, ki bo okrepil odporno povezljivost s podvodnimi kablji ter varno in razvejano globalno podatkovno arhitekturo. EU je sprejela tudi pobudo v vrednosti 42 milijonov EUR za okrepitev uporabe podatkov programa Copernicus v azijsko-pacifiški regiji, s čimer podpira odločanje na podlagi dokazov na področju podnebja in prostorskega načrtovanja.

Na prvem vrhu EU–Srednja Azija aprila 2025 je EU napovedala naložbeni sveženj Ekiye Evropa v okviru strategije Global Gateway v višini 12 milijard EUR, ki ga bo spremljala izjava o nameri glede kritičnih surovin, usmerjen v trajnostni promet, zeleno energijo, digitalno povezljivost ter vodo, kar je privedlo do osmih novih pogodb za izboljšanje multimodalnih povezav med Srednjo Azijo in Evropo.

Na prvem poslovnem forumu EU–Pacifik na Fidžiju je EU napovedala naložbe v okviru strategije Global Gateway v vrednosti skoraj 300 milijonov EUR za odpornost proti podnebnim spremembam, trajnostno rast, promet, digitalno povezljivost, vodo, energijo iz obnovljivih virov in razvoj trgovine v celotni pacifiški regiji, s čimer je zeleno-modro zavezništvo za Pacifik¹⁹ postalo vodilna pobuda v regiji.

Leta 2025 je EU v Afganistanu zagotovila več kot 163 milijonov EUR življenjsko pomembne pomoči ter dostavila 390 ton medicinskih in prehranskih potrebščin za lajšanje stisk afganistanskega prebivalstva.

Ameriki in Karibi

Četrti vrh EU–CELAC med Evropsko unijo in Skupnostjo latinskoameriških in karibskih držav je potekal novembra 2025 v Kolumbiji, hkrati pa sta potekala tudi forum civilne družbe in poslovni forum. Voditelji so ponovno potrdili strateški pomen partnerstva EU–CELAC in določili prednostne naloge, med drugim v okviru naložbene agende strategije Global Gateway za Evropsko unijo ter Latinsko Ameriko in Karibe. Kljub zahtevnim geopolitičnim razmeram sta EU in CELAC sprejeli skupno izjavo in dve dopolnilni izjavi o varnosti in skrbi za državljane, s čimer sta poudarili svojo skupno zavezanost multilateralizmu, trgovini in naložbam, zelenemu in digitalnemu prehodu, socialnemu vključevanju ter sodelovanju na področju varnosti, pravosodja in boja proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu.

Do leta 2025 je izvajanje naložbene agende strategije Global Gateway za Evropsko unijo ter Latinsko Ameriko in Karibe zajemalo več kot 80 projektov, ki so potrjevali položaj EU kot vodilne vlagateljice v Latinski Ameriki in na Karibih ter predstavljali moč pristopa „Ekiye Evropa“. Med vodilnimi pobudami so regionalno povezovanje elektroenergetskih sistemov, pobuda CondoSat za satelitsko povezljivost in superračunalniška mreža EU ter Latinske Amerike in Karibov za umetno inteligenco. Od maja 2025

¹⁷ https://www.eeas.europa.eu/eeas/eu-indo-pacific-strategy_en?ettrans=sl.

¹⁸ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/eu-africa-india-digital-corridor_en?prefLang=sl&ettrans=sl.

¹⁹ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/global-gateway/green-blue-alliance-pacific_en?prefLang=sl&ettrans=sl.

ima EU status stalne opazovalke v Latinskoameriški organizaciji za energijo²⁰, da bi skupaj spodbujali prehod na čisto energijo in trajnostne politike.

Sodelovanje med EU in karibskimi partnerji se je poglobilo tudi v okviru Samojskega sporazuma in njegovega regionalnega protokola za Karibe, s čimer sta bila politični dialog in razvojno sodelovanje vpeta v prenovljeno in dolgoročno partnerstvo.

Na Karibih je pobuda strategije Global Gateway za sargaške alge pripravila nacionalne časovne načrte za predelavo sargaških alg, s čimer je okoljski izziv spremenila v pomembno gospodarsko priložnost.

Sodelovanje z ZDA je bilo osredotočeno na vključevanje različnih kategorij in ravni deležnikov poleg zveznih organov prek dejavnosti javne diplomacije, povezovanja mest ter izobraževanja in ozaveščanja. EU je zaupanja vredna in zanesljiva partnerica Kanade v ključnih prednostnih sektorjih, kot so trgovina, digitalni sektor ter obramba in varnost. Sodelovanje z obema državama je bilo usmerjeno tudi na arktična vprašanja (sodelovanje arktičnih mest in regij ter udejstvovanje mladih).

V Venezueli in njeni okolici, kjer 58,6 % prebivalstva živi v skrajni revščini, je EU leta 2025 kot vodilna donatorka humanitarne pomoči zagotovila več kot 52 milijonov EUR.

Novo skladišče humanitarnih zalog je bilo vzpostavljeno na Barbadosu, da bi se okrepila zmogljivost EU za hitro odzivanje ob tropskih ciklonih, poplavah in potresih na Karibih in v sosednjih regijah.

Širitev EU (Zahodni Balkan, Turčija, Ukrajina, Republika Moldavija, Gruzija)

Širitveni sveženj za leto 2025, sprejet novembra, je potrdil, da je zagon za širitev še vedno visoko na dnevnem redu EU in da je pristop novih držav članic vse bolj dosegljiv, če partnerice izvedejo temeljne reforme.

Na Zahodnem Balkanu je bil na temeljnih področjih pristopnega procesa zaznan stalen napredek pri večini partneric, pri čemer sta se Črna gora in Albanija približali cilju zaključka pogajanj. V primeru Ukrajine in Republike Moldavije je bil pregled usklajenosti zakonodaje (tehnični pregled pravnega reda EU) zaključen leta 2025, Komisija pa je ocenila, da so sklopi temeljnih področij, notranjega trga in zunanjih odnosov pripravljeni na odprtje. Gruzija formalno ostaja država kandidatka, vendar so nedavni ukrepi gruzijskih oblasti dejansko zaustavili pristopni proces. Turčija je kljub zastoj v pristopnih pogajanjih ostala strateško pomembna partnerica in država kandidatka.

Komisija je razvila „eAccession“ (ePristop), inovativno orodje umetne inteligence, da bi državam kandidatkam pomagala pospešiti približevanje zakonodaje ter prihraniti čas in vire.

EU je še naprej podpirala regionalno gospodarsko povezovanje, med drugim s posodobitvijo plačilnih sistemov in vključitvijo Albanije, Črne gore in Severne Makedonije v sheme enotnega območja plačil v eurih, ki jo je oktobra 2025 izvedel Evropski svet za plačila, s čimer so se za državljane in podjetja znatno skrajšali časi transakcij in zmanjšali stroški.

Instrument za Ukrajino ter načrti za rast za Zahodni Balkan in Republiko Moldavijo ponazarjajo, kako EU združuje politično zavezanost, finančno podporo in pogoje za pospešitev zblíževanja z EU. Instrumenti obsegajo šest milijard EUR v obliki nepovratnih sredstev in posojil za Zahodni Balkan ter 1,9 milijarde EUR za Moldavijo, pri čemer je financiranje povezano z izvajanjem skupno dogovorjenih programov reform in postopnim vključevanjem v izbrana področja enotnega trga. Do konca leta 2025

²⁰ <https://www.olade.org/en/>.

so bili programi reform sprejeti za vse partnerice, predhodno financiranje pa je bilo izplačano Albaniji, Črni gori, Severni Makedoniji, Srbiji in Moldaviji.

Spodbujala se je popolna usklajenost partneric s skupno varnostno in obrambno politiko ter skupno zunanjo in varnostno politiko, vključno z omejevalnimi ukrepi EU, EU pa se je odzvala na prošnje partneric za okrepitev njihove odpornosti in varnosti pred hibridnimi in drugimi grožnjami.

EU je poskrbela za znatno podporo beguncem v Turčiji, saj je v okviru proračuna za obdobje 2025–2027 namenila 1,3 milijarde EUR pomoči beguncem, leta 2025 pa je bil uveden nov „kaskadni“ sistem za pridobitev vizumov, da bi se dobrovernim turškim potnikom olajšala potovanja v schengenskem območju.

Evropsko sosodstvo

Evropsko vzhodno sosodstvo

V vzhodnem sosodstvu, ki ga je zaznamovala ruska vojna agresija proti Ukrajini, je EU še naprej sodelovala s partnerskimi državami v regiji, tako dvostransko kot regionalno (Armenija, Azerbajdžan, Belorusija, Gruzija, Moldavija in Ukrajina). Vzhodno partnerstvo je vsem sodelujočim še naprej zagotavljalo dobro uveljavljen in učinkovit okvir sodelovanja. EU je v zvezi z Belorusijo ohranila svojo politiko pritiska na tamkajšnje oblasti, hkrati pa je podpirala državljane, civilno družbo in neodvisne medije.

Program „Podpora za napredno učenje in usposabljanje (SALT I–III)“ pomaga beloruskim študentom, predavateljem ter raziskovalcem, ki so bili prisiljeni zbežati pred režimom. Gre za strateško pomembno pobudo za ohranjanje beloruskega intelektualnega potenciala.

Za vzhodno sosodstvo so strategija Global Gateway in večletni akcijski načrti za obdobje 2025–2027 še naprej imeli ključno vlogo pri podpiranju odpornosti, povezljivosti in socialno-ekonomskega razvoja. Vrednost novo odobrenih večletnih akcijskih načrtov (brez pomoči za Ukrajino) je znašala v obveznostih 668,2 milijona EUR.

Nov strateški pristop k črnomoški regiji²¹ je bil sprejet maja, oktobra pa je bila potrjena agenda na področju povezljivosti, ki Evropo povezuje s Srednjo Azijo prek črnomoške regije, Turčije in južnega Kavkaza ter zagotavlja pomembno podlago za tesnejše sodelovanje s partnerji na južnem Kavkazu na področju trajnostnega prometa, energije in digitalnih povezav.

Evropsko južno sosodstvo ter Bližnji vzhod in zalivska regija

Uspešna, povezana, odporna in stabilna regija Severne Afrike, Bližnjega vzhoda in Perzijskega zaliva je v strateškem interesu EU.

Leta 2025 se je EU opremila z novimi orodji, zlasti s Paktom za Sredozemlje⁽²²⁾ in začela izvajati več strateških in celovitih partnerstev, da bi po vsej regiji zagotovila bolj usklajeno ukrepanje, usmerjeno v učinke. Kot središče za odnose Komisije z 19 partnerskimi državami je začel v celoti delovati namenski Generalni direktorat za Bližnji vzhod, Severno Afriko in Perzijski zaliv.

²¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_25_1348.

²² JOIN(2025) 26 z dne 16. oktobra 2025 <https://north-africa-middle-east-gulf.ec.europa.eu/joint-communication-pact-mediterranean-sl>.

Zaradi vojne v Gazi so se nadaljevali huda humanitarna kriza, obsežno uničenje in vse večja nestabilnost na vsem Bližnjem vzhodu. EU je novembra 2025 sklicala prvo srečanje skupine donatorjev za Palestino, hkrati pa predložila celovit program za okrevanje in odpornost Palestine za obdobje 2025–2027 ter predlagala omejevalne ukrepe kot odziv na dejanja, ki spodbijajo rešitev dveh držav.

EU ostaja največja mednarodna donatorka in vir humanitarne pomoči Palestincem ter je leta 2025 za nujno humanitarno pomoč dodelila skupno 220 milijonov EUR. Poleg financiranja je EU ohranila operativno podporo z leti v okviru humanitarnega zračnega mostu, medicinskimi evakuacijami in cestnimi prevozi tovora.

Sporazumi o strateškem partnerstvu so bili ponujeni vsem šestim članicam Sveta za sodelovanje v Zalivu; do konca leta 2025 se jih je pet odzvalo pozitivno, z Združenimi arabskimi emirati in Katarjem pa so se začela pogajanja.

Podvodni kabelski sistem Medusa je projekt preoblikovanja za regionalne in mednarodne telekomunikacije, ki bo zagotovil odporne visokozmogljive povezave med Evropo in Severno Afriko.

Čezmorske države in ozemlja

13 čezmorskih držav in ozemelj predstavlja nedržavne entitete, ki ohranjajo posebne ustavne vezi z Dansko, Francijo in Nizozemsko ter so sestavni del širše evropske družine. Ta ozemlja imajo za EU vse bolj strateško vlogo, saj prinašajo prednosti, kot so obsežne izključne ekonomske cone in dostop do pomembnih naravnih virov, vključno s kritičnimi surovinami, ter ključna morska območja in plovne poti.

Sklep o pridružitvi čezmorskih držav in ozemelj, vključno z Grenlandijo (DOAG), namenja 500 milijonov EUR za podporo gospodarskemu in socialnemu razvoju čezmorskih držav in ozemelj ter obravnavo podnebnih sprememb in izgube biotske raznovrstnosti v obdobju 2021–2027. Komisija je predlagala spremembo DOAG, ki predvideva podvojitev sredstev, dodeljenih čezmorskim državam in ozemljem, na 999 milijonov EUR za obdobje 2028–2034.

Leta 2025 so se odnosi z Grenlandijo še naprej širili in poglobljali v razmerah povečanega mednarodnega zanimanja za Arktiko ter so poleg izobraževanja in ribištva zajemali še področja, kot so kritične surovine, energija iz obnovljivih virov in povezljivost. Partnerstvo med EU in Grenlandijo so zaznamovali obiski na visoki ravni in dva dialoga o politikah, prvič pa je bil organiziran tudi teden EU-Grenlandija, ki je potekal novembra v Bruslju.

Leto 2025 je bilo zadnje leto izvajanja prvega akcijskega načrta vodne politike Francoske Polinezije (2021–2030). Med doseženimi rezultati so bili povečanje števila občin, ki distribuirajo pitno vodo, nadaljnji ukrepi za zavarovanje prispevnih območij in okrepitev upravljanja sektorja s popolnoma operativnim tehničnim odborom. Drugi akcijski načrt naj bi zajemal obdobje 2026–2030.